

V EVROPI BOMO OBNAVLJALI NARAVO (A NE ŠE ZDAJ?)

// Urška Koce

Konec februarja je Evropski parlament s solidno večino izglasoval Uredbo o obnovi narave (ang. Nature Restoration Law) in tako Evropi dal zgodovinsko priložnost, da s skupnimi naporji v naše življenje vrnemo izgubljeno naravo. V obdobju, ko našo celino pretresajo poplave, suše in požari in se spopadamo z vse bolj intenzivno degradacijo okolja, nam ta uredba obeta varnejšo in bolj zdravo prihodnost, saj pomembno prispeva k prilaganju na podnebne spremembe, prehransko varnost, čisto pitno vodo in kakovostno ozračje. Vse to nam namreč kot naš ključni zaveznik v boju z vsesplošno okoljsko krizo zagotavlja ohranjena narava.

Uredba, ki zdaj čaka še na potrditev s strani Evropskega sveta, je bila predmet dolgotrajnih pogajanj med evropskimi institucijami in v trilogu med Komisijo, Svetom in Parlamentom je bil v začetku lanskega novembra vendarle sprejet politični dogovor o njeni končni vsebini. Uredba je po eni strani že ves čas tarča različnih interesnih skupin, ki si neusmiljeno prizadevajo za njeno razgradnjo ali celo popolno zavrnitev, po drugi strani pa je prejela podporo več kot enega milijona prebivalcev EU, ki se zavedamo, da brez ohranjene narave za naše skupnosti ni prave prihodnosti. Z velikim olajšanjem smo torej prejeli vest, da Evropski parlament naših glasov ni preslišal.

Žal pa se je konec marca zgodil nepričakovan obrat, ki je uveljavitev Uredbe pomaknil v nedorečeno prihodnost. Glasovanje Evropskega sveta, ki je zadnje, praviloma zgolj formalno dejanje v zakonodajnem procesu EU, je belgijsko predsedstvo taktično umaknilo z dnevnega reda, saj je po posvetu z okoljskimi ministri držav članic ocenilo, da Uredba ne bo prejela potrebne večine. Zgodila se je namreč nepričakovana blokada s strani nekaterih držav

članic, kar na evropskem političnem parketu velja za izredno nehygieničen politični maneuver, saj gre za prelamljanje že sprejetega političnega dogovora. Uredba torej ni bila dokončno zavrnjena, so pa obeti za njeno uveljavitev ta hip slabi. Slovenija sicer sprejem Uredbe še naprej podpira.

Zakaj je Uredba o obnovi narave tako pomembna? Dosedanji instrumenti ohranjanja narave v EU, med katerimi je gotovo najbolj širokopotezen projekt Nature 2000, doslej žal niso prinesli zelenih rezultatov in stanje narave na evropski celini se neprenehoma slabša. Odgovor na to je nova uredba, ki je ključen zakonodajni okvir za uveljavljanje Strategije za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naše življenje, ki v središče postavlja obnovo vseh degradiranih ključnih evropskih eko-

Besedilo Uredbe je dostopno na povezavi: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0089_SL.html#title2

sistemov. Uredba je dodaten sunek v jedra držav članic, da naravi damo novo priložnost, pri čemer vsa določila dosedanjih naravovarstvenih pravil v EU ostajajo nespremenjena.

Kaj je torej novega? Uredba postavlja zelo konkretne zahteve glede uvajanja ukrepov za obnovo že degradirane narave, ne le okvirnih pravil za njeno ohranjanje, kot to velja za obe naravovarstveni direktivi. Državam članicam nalaga, da s skupnimi napori te ukrepe do leta 2030 vzpostavijo na vsaj 20 % površine kopnega in 20 % površine morja v EU, do leta 2050 pa v vseh ekosistemih, ki so potrebni obnove. Svoj prispevek k temu cilju bodo začrtale v nacionalnih načrtih obnove, v katerih bodo opredelile konkretna območja obnove in ukrepe za izboljšanje stanja narave na teritorijih svojih držav. Te načrte bodo morale pripraviti v dveh letih od dneva uveljavitve uredbe.

Uredba predvideva velikopotezno obnovo narave, ki zajema zelo raznolike segmente biodiverzitete, ne le na varovanih območjih narave

(Natura 2000), marveč tudi zunaj njih. Predmet obnove so tako (1) habitatni tipi v kopenskih, obalnih, sladkovodnih in morskih ekosistemih, ki so varovani po Direktivi o habitatih in natančno opredeljeni tudi z uredbo, (2) habitatni vrsti, varovanih po Direktivi o habitatih in Direktivi o pticah, (3) urbane zelene površine in urbano drevje, (4) povezljivost rek in naravne funkcije poplavnih območij, (5) populacije oprševalcev, (6) kmetijski ekosistemi in (7) gozdni ekosistemi. Kot poseben cilj pa Uredba predvideva tudi zasaditev treh milijard dodatnih dreves na ravni EU. Za vsak cilj obnove so v Uredbi podana tudi jasna navodila glede vzpostavitve ukrepov in spremljanja njihovih učinkov na osnovi merljivih kazalnikov.

Tradicionalna kmetijska krajina Goriškega zagotavlja primeren habitat velikemu številu vrst ptic.

foto: Katarina Denac

MLADI ORNITOLOGI, POZOR!

// Urša Gajšek

Če želiš izpopolniti svoje znanje o pticah, se zabavati s sovrstniki in mentorji ter z njimi po taborniško preživeti teden dni v objemu narave čudovitega Goriškega, se moraš nedvomno udeležiti **Mladinskega ornitološkega raziskovalnega tabora »Goričko 2024«**. **S prijavo pohiti, saj je število mest omejeno, zanimanje pa veliko!**

Letos bomo v začetku poletnih počitnic v okviru projekta **LIFE for Seeds** organizirali že tradicionalni mladinski tabor. **Potekal bo na območju Goriškega od ponedeljka, 24. junija, do nedelje, 30. junija 2024.** Na taboru bo delovalo pet skupin, ki jih bodo vodili izkušeni mentorji – ornitologi. V skupini bo največ štiri udeležencev, vsaka skupina pa se bo lotila raziskovanja določene teme. Udeležbo priporočamo mladim med 12. in 18. letom starosti.

KAKO SE PRIJAVIŠ NA TABOR

Če se želiš udeležiti tabora, izpolni prijavitni obrazec, dostopen na www.ptice.si, ali prek spodnje QR kode. Prijave zbiramo do **3. maja 2024**, vse prijavitelje pa bomo o izboru za udeležbo na taboru obvestili po elektronski pošti najkasneje **do 10. maja 2024**. Za več informacij pokliči na številko 051 222 350 ali piši na ursa.gajsek@dopps.si.

foto: Tilen Basle